

POLITICILE UNIUNII EUROPENE PRIVIND COMBATERICA SCHIMBĂRILOR CLIMATICE

Paul Calanter*

Institutul de Economie Mondială – Academia Română, București, România

Rezumat

Schimbările climatice reprezintă una dintre cele mai importante provocări cu care omenirea se confruntă în secolul XXI, iar pentru Uniunea Europeană, combaterea acestui fenomen reprezintă un element important, fapt care se reflectă atât în acțiunile derulate în ultimii ani pe plan intern și la nivel internațional, cât și în politica sa privind schimbările climatice. În cadrul UE au fost adoptate acte normative care demonstrează importanța pe care Uniunea o acordă limitării acestui fenomen, accentuându-se totodată necesitatea unui cadru de politică integrată cu ajutorul căruia să fie asigurată securitatea pentru eventualii investitori și o abordare coordonată între statele membre.

În cadrul acestui articol vor fi expuse dezvoltările recente ale celor mai importante politici de combatere și atenuare a schimbărilor climatice ale Uniunii Europene, începând cu obiectivele „20-20-20”, ce urmează a fi îndeplinite prin pachetul „energie - schimbări climatice”, continuând cu orizonturile de timp 2030 și 2050, pentru ca în final să fie expuse principalele direcții de acțiune pentru combaterea schimbărilor climatice.

Cuvinte-cheie: energie, schimbări climatice, eficiență energetică, emisii de gaze cu efect de seră

Clasificare JEL: Q42, Q47, Q48, Q54

1. Introducere

Preocuparea privind protecția și conservarea mediului ambiant a început să se manifeste la jumătatea secolului trecut. Comunitatea Europeană a elaborat primele reglementări și strategii în domeniul protecției mediului la începutul anilor '70, beneficiind pentru pregătirea, definirea și punerea în aplicare a politicilor sale de sprijinul unui mare număr de actori instituționali .

Politica de mediu a apărut pe agenda europeană, fiind una dintre cele mai importante politici ale Comunității Europene. Această politică este sprijinită de un număr mare de actori instituționali, implicați în pregătirea, definirea și punerea acesteia în aplicare. Și în prezent, există o permanentă consultare între organismele europene și guvernele Statelor Membre, organizații non-guvernamentale și grupuri de reflecție, transformând astfel Uniunea Europeană în sistemul internațional cel mai dezvoltat din punctul de vedere al formulării politicilor de mediu.

2. Strategii ale Uniunii Europene pentru combaterea schimbărilor climatice

2.1. Pachetul „energie - schimbări climatice” 2020

---

*Autor de contact: Dr. Paul Calanter, e-mail: paul.calanter@yahoo.com

Acest pachet reprezintă un set de acte normative care urmărește să asigure îndeplinirea obiectivelor ambițioase pe care Uniunea Europeană le-a stabilit pentru anul 2020. Aceste obiective, cunoscute sub numele de obiectivele „20-20-20”, sunt următoarele:

- o reducere cu 20 % a emisiilor de gaze cu efect de seră la nivelul UE, comparativ cu nivelurile înregistrate în 1990;
- creșterea ponderii energiei regenerabile în consumul final de energie la 20 %;
- îmbunătățirea cu 20 % a eficienței energetice din Uniunea Europeană.

Obiectivele au fost stabilite de liderii UE în martie 2007, în momentul în care și-au asumat faptul că Europa va deveni o economie extrem de eficientă din punct de vedere energetic, cu emisii scăzute de dioxid de carbon, iar aceste obiective urmează să fie realizate prin intermediul pachetului „energie - schimbări climatice”, adoptat în 2009.

Uniunea Europeană se oferă totodată să își reducă emisiile cu 30 % până în 2020, dacă și alte mari economii din țările dezvoltate și din țările în curs de dezvoltare își asumă să contribuie cu un procent rezonabil la efortul global de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră. Comisia Europeană a publicat o comunicare prin care a analizat posibilitatea ridicării pragului de reducere a emisiilor peste 20 % până în 2020, comunicare în care sunt luate în considerare toate riscurile ce pot apărea.

Obiectivele „20-20-20” reprezintă o abordare integrată a politicii în domeniul climei și energiei, ce are drept scop combaterea schimbărilor climatice, creșterea securității energetice a Uniunii Europene, și consolidarea competitivității. Acestea sunt, de asemenea, obiectivele principale ale Strategiei Europa 2020, pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii, ceea ce reflectă recunoașterea faptului că, prin abordarea agresivă a problemelor privind energia și schimbările climatice, pot fi create locuri de muncă, se poate realiza o creștere economică „verde” și se poate consolida competitivitatea Uniunii Europene. Se estimează că îndeplinirea obiectivului de 20 % privind energia regenerabilă ar putea avea un efect asupra pieței muncii, creându-se aproximativ 417.000 de noi locuri de muncă, în timp ce în tentativa de a îndeplini obiectivul de 20 % privind creșterea eficienței energetice, vor fi create aproximativ 400.000 de locuri de muncă (Comisia Europeană, 2010).

Pachetul „energie - schimbări climatice” cuprinde patru acte legislative complementare care sunt destinate să contribuie la îndeplinirea obiectivelor „20-20-20”:

➤ *Reformarea Schemei de Comercializare a Emisiilor (EU-ETS)*

EU-ETS reprezintă instrumentul-cheie pentru reducerea eficiență din punct de vedere al costurilor a emisiilor de gaze cu efect de seră generate de sectorul industrial. Pachetul „energie - schimbări climatice” include o revizuire cuprinzătoare și totodată o consolidare a legislației ce stă la baza EU-ETS. Revizuirea a fost aplicată începând cu anul 2013, începutul celei de-a treia perioade de comercializare a emisiilor (2013-2020). Schimbările majore includ introducerea unui singur plafon la nivelul UE în ceea ce privește cotele de emisii, în locul sistemului anterior, în care erau prevăzute plafoane naționale. Plafonul va fi redus de la an la an, în așa fel încât până în 2020 emisiile să fie cu 21 % sub nivelul înregistrat în 2005. Alocarea gratuită a cotelor va fi înlocuită treptat cu alocarea prin licitare, începând

cu sectorul energetic. Totodată, sectoarele și celelalte elemente acoperite de schema EU-ETS vor fi ușor extinse.

➤ *Obiective naționale pentru emisiile NON-ETS*

Prin Decizia 406/2009/EC a Parlamentului European și a Consiliului, Statele Membre și-au asumat ținte anuale privind reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, ce nu sunt acoperite prin Schema de Comercializare a Emisiilor (EU-ETS), cum ar fi emisiile provenite din agricultură, deșeuri sau transport (excluzând aviația). Aproximativ 60 % din totalul emisiilor Uniunii Europene provin din sectoare ce nu sunt incluse în EU-ETS. Obiectivele naționale pentru perioada 2013-2020, sunt diferite pentru fiecare Stat Membru, iar fiecare stat trebuie să își raporteze emisiile anual, în cadrul mecanismului de monitorizare al Uniunii Europene.

➤ *Obiectivele naționale privind utilizarea energiei regenerabile*

În temeiul Directivei privind energia provenită din surse regenerabile, Statele Membre și-au asumat obiective naționale în ceea ce privește ponderea energiei din surse regenerabile în consumul final de energie pentru anul 2020. Aceste ținte, care reflectă puncte diferite de plecare și potențialele diferite ale Statelor Membre, variază de la 10 % în cazul Maltei la 49 % în cazul Suediei. Obiectivele naționale vor permite Uniunii Europene să își atingă obiectivul general de 20 % a ponderii SRE pentru anul 2020 – dublul ponderii din 2010 (9,8 %), precum și un procent de 10 % a energiei regenerabile în transport. Obiectivele vor contribui totodată la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și a dependenței față de importurile de energie (Directiva 2009/28/EC).

➤ *Captarea și stocarea carbonului*

Cel de-al patrulea element al pachetului „energie - schimbări climatice” este reprezentat de elaborarea unui cadru juridic pentru utilizarea în condiții de siguranță pentru mediu a tehnologiilor de captare și stocare a carbonului (CSC). Aceasta tehnologie presupune captarea dioxidului de carbon generat de diferite procese industriale și stocarea acestuia în formațiuni geologice subterane, în cazul în care nu contribuie la încălzirea globală. Directiva se referă la întreaga activitate de stocare a dioxidului de carbon în formațiuni geologice în Uniunea Europeană și stabilește cerințele care se aplică pe întreaga durată de viață a siturilor de stocare.

➤ *Eficiența energetică*

Pachetul „energie – schimbări climatice” nu abordează în mod direct obiectivele în ceea ce privește eficiența energetică, acestea fiind abordate prin intermediul Planului privind eficiența energetică 2011 și a Directivei privind eficiența energetică.

2.2. Cadrul 2030 privind energia și clima

Liderii Uniunii Europene au convenit, la 23 octombrie 2014 asupra obiectivului pentru anul 2030 în ceea ce privește reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, la cel puțin 40 % comparativ cu anul 1990, și asupra celorlalte obiective ale cadrului 2030 privind energia și clima, conform propunerii înaintate în ianuarie 2014 de Comisia Europeană. Acest cadru își propune să transforme economia și sistemul energetic al Uniunii Europene într-unul mult mai competitiv, sigur și sustenabil.

În timp ce Uniunea Europeană face progrese vizibile în vederea îndeplinirii obiectivelor sale în ceea ce privește energia și clima pentru anul 2020 este necesar un cadru de politica integrată pentru orizontul de timp 2030, în așa fel încât să fie asigurată securitatea pentru eventualii investitori și o abordare coordonată între Statele Membre. Cadrul prezentat va conduce către un progres continuu către o economie cu emisii scăzute de carbon. Acesta are drept scop construirea unui sistem energetic competitiv și sigur, ce asigură energie la prețuri accesibile pentru toți consumatorii, sporește securitatea aprovizionării cu energie la nivelul Uniunii Europene, reduce dependența față de importul de energie și creează noi oportunități în ceea ce privește creșterea economică și crearea de noi locuri de muncă.

Un element esențial al acestui cadru este reprezentat de obiectivul de reducere a emisiilor Uniunii Europene cu cel puțin 40 % sub nivelul înregistrat în 1990, până în 2030. Acest obiectiv va asigura faptul că UE este pe calea cea mai „rentabilă” în îndeplinirea obiectivului său de reducere a emisiilor cu cel puțin 80 % până în 2050. Pentru a atinge obiectivul general de 40 %, sectoarele acoperite de Schema de Comercializare a emisiilor (EU-ETS), UE ar trebui să își reducă emisiile cu 43 % față de anul 2005 în timp ce emisiile din sectoarele non-ETS ar trebui reduse cu 30 % față de nivelul anului 2005. Aceste ținte ar trebui transpuse în obiectivele Statelor Membre, iar Consiliul European a trasat principiile directoare pentru efectuarea acestei transpuneri.

Energia regenerabilă va avea un rol esențial în tranziția către un sistem energetic competitiv, sigur și sustenabil. Comisia a propus un obiectiv de creștere a ponderii energiei regenerabile la cel puțin 27 % din consumul final de energie al Uniunii Europene până în 2030. Consiliul a aprobat acest obiectiv, care este obligatoriu la nivelul UE.

Comisia Europeană a propus un obiectiv de 30 % în ceea ce privește economiile de energie până în anul 2030, în urma unei revizuirii a Directivei privind eficiența energetică. Obiectivul propus se bazează pe realizările deja atinse: clădirile noi construite utilizează jumătate din energia consumată în 1980, iar industria este cu aproximativ 19 % mai puțin intensivă decât în 2001. Cu toate acestea, Consiliul European a aprobat o țintă orientativă de 27 %, aceasta urmând să fie revizuită în 2020, avându-se în vedere un obiectiv de 30 %.

Schema EU-ETS va fi reformulată și consolidată. Un obiectiv de reducere cu 43 % a emisiilor în cadrul EU-ETS se traduce într-o reducere anuală de 2,2 % începând cu anul 2021, în locul ratei de reducere anuală de 1,74 %, existentă până în 2020.

În ianuarie 2014, Comisia și-a propus să stabilească o rezervă de stabilitate a pieței (market stability reserve), începând cu 2021. Aceasta are rolul de a aborda surplusul de certificate de emisii din cadrul EU-ETS care a fost creat în ultimii ani, și de a îmbunătăți rezistența schemei la șocuri majore. Acest mecanism va asigura ca în viitor, EU-ETS va fi mult mai robustă și eficientă în ceea ce privește promovarea investițiilor cu emisii scăzute de carbon la un preț redus pentru societate. Consiliul European a subliniat faptul ca o schemă de comercializare a emisiilor reformată și funcțională, la care se atașează un instrument de stabilizare a pieței în conformitate cu propunerea Comisiei, va fi principalul instrument de obținere a reducerii de emisii de gaze cu efect de seră.

Cadrul 2030 a propus un nou model de guvernare bazat pe planuri naționale pentru o energie competitivă, sigură și durabilă, precum și un set de indicatori – cheie pentru a evalua

progresele înregistrate. Consiliul European a convenit faptul că un sistem fiabil și transparent de guvernare trebuie dezvoltat pentru a se asigura faptul că UE își va îndeplini obiectivele privind politica energetică. Cadrul 2030, în modul în care a fost propus de Comisie în ianuarie 2014, se bazează pe experiența acumulată în urma Cadrului 2020 privind clima și energia. De asemenea, acesta ia în considerare perspectiva pe termen lung stabilită de Comisie în 2011 prin Foaiă de Parcurs pentru trecerea la o economie competitivă cu emisii scăzute de carbon în 2050, Perspectiva Energetică 2050 și Cartea Albă privind transporturile (Transport White Paper). Aceste documente reflectă obiectivul UE de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră cu 80-95 % sub nivelul înregistrat în 1990, până în 2050.

2.3. Foaiă de Parcurs pentru trecerea la o economie competitivă cu emisii scăzute de carbon în 2050

Comisia Europeană caută modalități rentabile pentru a transforma economia Europeană într-o economie „verde” și cu un consum scăzut de energie. Până în anul 2050, Uniunea Europeană și-ar putea reduce o mare parte din emisiile de gaze cu efect de seră. Tehnologiile „curate” reprezintă viitorul pentru economia Europei. Pe termen scurt, Uniunea Europeană a implementat legislația necesară pentru a reduce emisiile cu 20 % sub nivelurile din 1990, până în 2020, iar datele arată faptul că UE este pe cale de a-și îndeplini acest obiectiv. Europa se oferă de asemenea să intensifice această reducere până la 30 % în cazul în care și alte economii majore vor fi de acord să contribuie cu la efortul de reducere globală.

Prin intermediul Foii de parcurs pentru trecerea la o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon în 2050, Comisia Europeană a efectuat o analiză mai presus de aceste obiective pe termen scurt și a stabilit o cale eficientă din punctul de vedere al costurilor pentru atingerea unor obiective mult mai ambițioase în ceea ce privește reducerile de emisii de gaze cu efect de seră, dacă se dorește că încălzirea globală să fie menținută la sub 2 °C, comparativ cu perioada preindustrială.

Foaiă de parcurs reprezintă unul dintre planurile de politica pe termen lung în ceea ce privește Inițiativa emblematică „Europa eficientă din punctul de vedere al resurselor” („Resource Efficient Europe”), inițiativa menită să direcționeze Uniunea Europeană pe calea cea bună în ceea ce privește utilizarea resurselor într-o manieră eficientă. Totodată, Foaiă de parcurs sugerează că, până în 2050, Uniunea Europeană ar trebui să își reducă emisiile cu 80 % sub nivelurile înregistrate în 1990 numai prin reduceri interne. Aceasta stabilește etapele ce formează o cale eficientă din punctul de vedere al costurilor pentru a atinge acest obiectiv – reduceri de 40 % până în 2030 și 60 % până în 2040. Aceasta indică, de asemenea, modul în care principalele sectoare responsabile pentru emisiile UE (energie, industrie, transport, clădiri, construcții, agricultură), pot face tranziția la o economie cu emisii scăzute de carbon într-un mod eficient din punctul de vedere al costurilor.

Într-o societate cu emisii scăzute de carbon, populația va trăi și lucra în clădiri cu emisii scăzute, având sisteme încălzire și de răcire inteligente. Vor fi utilizate autovehicule electrice și hibrid și se va trăi în orașe mai curate, cu poluare redusă și transport public eficient. O mare parte dintre aceste tehnologii există și astăzi, dar este necesară o dezvoltare continuă a acestora. Pe lângă reducerea unei părți importante a emisiilor, Europa ar putea reduce, de asemenea,

utilizarea resurselor – cheie cum ar fi petrolul sau gazele naturale, materiile prime, pământul și apa.

Tranziția către o societate cu emisii scăzute de carbon ar stimula economia Uniunii Europene datorită creșterii inovării și a investițiilor în tehnologii curate și în energie cu emisii scăzute sau zero emisii.

Pentru o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon este necesară o utilizare accentuată a surselor regenerabile de energie, a materialelor de construcții eficiente energetic, a autovehiculelor electrice sau hibrid, a echipamentelor pentru „rețele inteligente”, a producerii de energie electrică cu emisii scăzute, precum și a tehnologiei de captare și de stocare a carbonului.

Pentru a realiza aceasta trecere, Uniunea Europeană ar trebui să investească o sumă suplimentară de 270 miliarde euro, însemnând 1,5 % din PIB-ul său anual, în medie, în următoarele patru decenii. Investițiile suplimentare ar readuce Uniunea Europeană la nivelul de investiții înregistrat înainte de criza economică și ar stimula o gamă largă de sectoare de producție și servicii de mediu. Un număr de aproximativ 1,5 milioane de locuri de muncă suplimentare ar putea fi create până în 2020, dacă guvernele ar utiliza veniturile din impozitele obținute în urma activităților ce generează dioxid de carbon și din licitarea cotelor de emisii, pentru a reduce costurile forței de muncă.

Eficiența energetică va fi un factor cheie al tranziției. Prin trecerea la o societate cu emisii reduse de carbon, UE ar putea utiliza cu aproximativ 30 % mai puțină energie în 2050, comparativ cu 2005. Utilizatorii casnici și întreprinderile ar beneficia de servicii energetice mult mai sigure și mai eficiente. Va fi utilizată mai multă energie produsă la nivel local, în special din surse regenerabile. Ca urmare, Uniunea Europeană va fi mai puțin dependentă față de importurile de petrol și gaze și mai puțin vulnerabilă la fluctuațiile prețurilor de pe piața petrolului. În medie, UE ar putea economisi 175 – 320 miliarde euro anual în costuri de combustibil în următorii 40 de ani.

O mai bună utilizare a tehnologiilor curate și a autovehiculelor electrice va reduce substanțial poluarea urbană. Numărul persoanelor care au de suferit în urma astmului sau a altor afecțiuni respiratorii ar scădea, și în acest mod vor fi cheltuite sume considerabil mai mici pe îngrijiri medicale și pe echipamente de control al emisiilor poluante. Până în 2050, Uniunea Europeană ar putea economisi până la 88 miliarde de euro pe an în aceste domenii.

3. Direcții de acțiune pentru combaterea schimbărilor climatice

3.1. Reducerea emisiilor provenite din transport

Transportul este responsabil pentru o pătrime din emisiile de gaze cu efect de seră ale UE, fiind cel de-al doilea generator de emisii, după sectorul energetic. Transportul rutier contribuie cu o cincime din totalul emisiilor de dioxid de carbon, cel mai răspândit gaz cu efect de seră. În timp ce emisiile din celelalte sectoare scad, cele provenind din transport au crescut cu 36 % din 1990. Sunt necesare o serie de politici pentru a reduce aceste emisii, politici ce trebuie să fie adaptate pentru fiecare tip de transport. Această creștere a avut loc în ciuda

îmbunătățirii eficienței vehiculelor, deoarece a crescut volumul transportului de persoane și de mărfuri.

Principalele politici ale Uniunii Europene privind reducerea emisiilor provenite din transport se referă la următoarele aspecte:

- includerea aviației în EU-ETS;
- introducerea unei strategii privind reducerea emisiilor provenite de la vehiculele personale, incluzând obiectivele privind emisiile pentru noile vehicule;
- stabilirea unui obiectiv privind reducerea intensității de GES a combustibililor
- introducerea limitelor de rezistență la rulare și etichetarea pneurilor, precum și monitorizarea obligatorie a presiunii pneurilor pentru autovehiculele noi.

3.2. Controlul asupra gazelor cu efect de seră fluorurate

Gazele fluorurate reprezintă o gama de gaze de proveniență antropică utilizate în principal în industrie. Deoarece acestea nu sunt dăunătoare stratului de ozon, sunt deseori utilizate ca substituenți pentru substanțele ce epuizează stratul de ozon. Totuși, trebuie avut în vedere faptul că gazele fluorurate au un potențial ridicat de încălzire globală, cu până la 23000 de ori mai mare decât al dioxidului de carbon, iar emisiile acestora sunt în permanentă creștere.

Gazele fluorurate sunt:

- Hidrofluorocarburi – HFC
- Perfluorocarburi – PFC
- Hexaflorura de sulf – SF₆

Uniunea Europeană a integrat controlul asupra gazelor fluorurate în cadrul politicii sale de combatere a schimbărilor climatice. Legislația a fost adoptată în 2006, iar în 2012 Comisia a înaintat o propunere pentru a îmbunătăți această legislație, în așa fel încât emisiile acestor gaze să fie reduse cu două treimi până în 2030.

În decembrie 2013, reprezentanții Parlamentului European și a Consiliului au convenit asupra unui text ușor modificat, bazat pe propunerea Comisiei (Regulamentul UE nr. 517/2014). Așadar, actuala legislație privind gazele fluorurate:

- limitează cantitatea totală a celor mai importante gaze fluorurate (HFC-uri) ce poate fi comercializată în UE, și va reduce treptat, la o cincime, cantitatea comercializată astăzi, până în 2030;
- interzice utilizarea gazelor fluorurate în unele echipamente, cum ar fi frigiderele, aparatele de aer condiționat etc, pentru care există disponibile alternative mai puțin dăunătoare;
- previne emisiile de gaze fluorurate provenite de la echipamentele existente prin introducerea controalelor, și a service-ului corespunzător.

3.3. Reducerea emisiilor prin păduri și prin agricultură

Pădurile și terenurile agricole sunt importante pentru limitarea schimbărilor climatice. Primele datorită importanței stocării carbonului iar celelalte datorită schimbului de gaze cu efect de seră între atmosferă pe deoparte și sol și vegetație, care se poate produce în ambele sensuri. Multe activități umane cum ar fi pășunatul animalelor sau aratul, influențează schimbul

de gaze cu efect de seră cu atmosfera și în cele din urmă amprenta de carbon. Atât cadrul internațional cât și cel al UE prevăd reglementarea acestor sectoare în ceea ce privește clima.

În relația cu schimbările climatice, rolul pădurilor și al agriculturii se referă la eliminarea și stocarea emisiilor. Eliminarea acestora rezultă din capacitatea plantelor și a solului de a atrage și stoca gazele cu efect de seră din atmosferă prin procesul de fotosinteză. Totuși, un aspect negativ este legat de generarea emisiilor în momentul degradării plantelor sau în momentul în care capacitatea de stocare a solului este redusă din diferite motive.

Pentru națiunile industrializate, contabilizarea și eliminarea emisiilor prin păduri și prin agricultură este reglementată prin Protocolul de la Kyoto. Introducerea pădurilor și a agriculturii în registrele de emisii ale țărilor industrializate este reglementată de regulile Protocolului în sectorul LULUCF (Land Use, Land-Use Change and Forestry) - utilizarea terenurilor, schimbarea utilizării terenurilor și silvicultură.

Emisiile și sechestrările datorate pădurilor și agriculturii în țările non-industrializate nu sunt în momentul de față reglementate de niciun cadru legal internațional. Dezvoltarea politicilor privind pădurile în țările non-industrializate sunt acoperite de cadrul intitulat REDD+ (Reducing Emissions from Deforestation and Forest Degradation “plus” conservation, the sustainable management of forests and enhancement of forest carbon stocks), -Programul Națiunilor Unite pentru reducerea emisiilor cauzate de despăduriri și degradarea pădurilor.

În majoritatea țărilor industrializate, emisiile de gaze cu efect de seră sunt generate din producerea energiei și din alte surse antropice. În UE, sectorul agricol și pădurile contribuie prin eliminarea unei cantități de carbon din atmosferă egal cu aproximativ 9% din totalul emisiilor din alte sectoare de activitate. Diversele utilizări ale terenurilor și practicile de management pot limita emisiile de carbon și pot spori eliminarea acestora din atmosferă, prin silvicultură și agricultură.

3.4. Finanțarea activității de combatere a schimbărilor climatice

Resurse financiare semnificative vor fi necesare pentru a ajuta țările în curs de dezvoltare să facă față schimbărilor climatice, atât pentru a reduce emisiile de GES, dar și pentru a se adapta acestui fenomen. UE este cel mai important contributor la finanțarea către țările în curs de dezvoltare a activității de combatere a schimbărilor climatice. Strategia privind schimbările climatice reprezintă un element înglobat în cadrul Strategiei de Dezvoltare a UE.

La Conferințele Părților la Convenția Națiunilor Unite privind Schimbările Climatice de la Copenhaga (2009) și Cancun (2010), UE și alte țări dezvoltate au hotărât să ofere aproape 30 mld. \$ în perioada 2010-2012, țărilor în curs de dezvoltare pentru a sprijini acțiunea imediată. Totodată, și-au asumat să mobilizeze 100 mld. \$ pe an până în 2020.

UE consideră că atât fluxurile publice, cât și cele private sunt elemente indispensabile privind finanțarea. Eforturi susținute trebuie depuse în continuare pentru a mobiliza surse alternative de finanțare și contributori privați.

Uniunea Europeană și Statele Membre și-au fixat strategiile și abordările pentru mobilizarea finanțării combaterii schimbărilor climatice, ca o contribuție la îndeplinirea angajamentului țărilor dezvoltate pentru 2020. Acesta va fi un “proces iterativ”, ceea ce

înseamnă că extinderea finanțării pentru combaterea schimbărilor climatice va fi corelată cu activitatea pregătitoare din țările dezvoltate și în curs de dezvoltare.

Este de așteptat ca o parte semnificativă a fondurilor internaționale privind combaterea schimbărilor climatice să fie canalizată prin Fondul Verde pentru Climă. Fondul va juca un rol esențial în canalizarea resurselor financiare către țările în curs de dezvoltare și va cataliza finanțarea combaterii schimbărilor climatice, atât cea privată cât și cea publică, la nivel național și internațional. Fondul este găzduit de Coreea de Sud iar Consiliul său pregătește operaționalizarea acestuia.

4. Concluzii

Necesitatea ca Uniunea Europeană să se ocupe în acest moment de propriul viitor este stringentă, iar această necesitate poate fi pusă în practică urmând o strategie în care toate Statele Membre acționează în mod colectiv. Printre obiectivele principale ale Comisiei Europene se numără și cele privind protecția mediului și combaterea schimbărilor climatice. Un element important este alocarea a 3 % din PIB-ul Uniunii Europene pentru investiții în cercetare-dezvoltare, în acest procent fiind inclusă și cercetarea în domeniul protecției mediului. Totodată, Comisia Europeană subliniază faptul că dependența de combustibilii fosili și utilizarea în mod nesustenabil a materiilor prime expun întreprinderile și consumatorii din UE la anumite șocuri legate de prețuri, acest fapt reprezentând un real pericol pentru securitatea economică pe de-o parte și care totodată favorizează producerea schimbărilor climatice.

În cadrul acestui articol autorul și-a propus analizarea măsurilor adoptate de Uniunea Europeană pentru îndeplinirea obiectivelor privind combaterea schimbărilor climatice. Au fost expuse și analizate obiectivele Uniunii pentru anul 2020, precum și pentru perioada post-2020, cum ar fi „Cadrul 2030 pentru politica privind schimbările climatice și energia” și „Foaia de Parcurs 2050 pentru trecerea la o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon”. Pentru atingerea acestor obiective este necesar însă un efort susținut din partea tuturor factorilor implicați. În acest scop, Comisia Europeană împreună cu Statele Membre trebuie să conlucreze pentru a transforma Uniunea Europeană într-o economie cu adevărat inteligentă și sustenabilă, cu emisii scăzute de carbon.

Referințe bibliografice

- Comisia Europeană. (2010). Europa 2020 - O strategie europeană pentru o creștere inteligentă, ecologică și favorabilă incluziunii. Disponibil la: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=URISERV%3Aem0028>.
- Comisia Europeană. (2011). Comunicare - Foaie de Parcurs pentru trecerea la o economie competitivă cu emisii scăzute de carbon în 2050. Disponibil la: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A52011DC0112>.
- Comisia Europeană. (2011). Cartea Albă privind transporturile. Disponibil la: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:52011DC0144>.
- Consiliul European. (2014). Cadrul 2030 privind energia și clima. Disponibil la: <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=EN&f=ST%205644%202014%20REV%201>.
- Organizația Națiunilor Unite. (2008). Cadrul REDD+ - Programul Națiunilor Unite pentru reducerea emisiilor cauzate de despăduriri și degradarea pădurilor. Disponibil la: [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:52013DC0659R\(01\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:52013DC0659R(01)).

- Parlamentul European. (2009). Directiva 2009/28/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, de modificare și ulterior de abrogare a Directivelor 2001/77/CE și 2003/30/CE. Disponibil la: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ro/TXT/?uri=CELEX%3A32009L0028>.
- Parlamentul European. (2009). Directiva 2009/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene din 23 aprilie 2009, de modificare a Directivei 2003/87/CE în vederea îmbunătățirii și extinderii sistemului comunitar de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră. Disponibil la: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:140:0063:0087:it:PDF>.
- Parlamentul European. (2009). Decizia nr. 406/2009/CE a Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene din 23 aprilie 2009 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, de modificare și ulterior de abrogare a Directivelor 2001/77/CE și 2003/30/CE. Disponibil la: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32009D0406>.
- Parlamentul European. (2009). Directiva nr. 31/2009/CE a Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene din 23 aprilie 2009 privind stocarea geologică a dioxidului de carbon și de modificare a Directivei 85/337/CEE a Consiliului, precum și a Directivelor 2000/60/CE, 2001/80/CE, 2004/35/CE, 2006/12/CE, 2008/1/CE și a Regulamentului (CE) nr. 1013/2006 ale Parlamentului European și ale Consiliului. Disponibil la: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:140:0114:0135:EN:PDF>.
- Parlamentul European. (2009). Directiva 2012/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 privind eficiența energetică, de modificare a Directivelor 2009/125/CE și 2010/30/UE și de abrogare a Directivelor 2004/8/CE și 2006/32/CE. Disponibil la: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:315:0001:0056:en:PDF>.
- Parlamentul European. (2013). Perspectiva Energetică 2050. Disponibil la: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2013-0088+0+DOC+XML+V0//RO>.
- Parlamentul European. (2014). Regulamentul (UE) nr. 517/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 aprilie 2014 privind gazele fluorurate cu efect de seră și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 842/2006. Disponibil la: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A32014R0517>.
- UNFCCC. (2009). Conferința Părților la Convenția Națiunilor Unite privind Schimbările Climatice de la Copenhaga. Accesat la: http://unfccc.int/meetings/copenhagen_dec_2009/meeting/6295.php.
- UNFCCC. (2010). Conferința Părților la Convenția Națiunilor Unite privind Schimbările Climatice de la Cancun. Accesat la: http://unfccc.int/meetings/cancun_nov_2010/meeting/6266.php.